

Dosarul nr. 2r-105/23
2-21117349-01-2r-06032023

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: E. Culinca)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

DECIZIE

29 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Direcția pentru Exploatarea Imobilului”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Eduard Țap împotriva Întreprinderii de Stat „Stația de Stat pentru încercarea mașinilor” și Întreprinderii de Stat „Direcția pentru exploatarea imobilului”, intervenient accesoriu Agenția Proprietății Publice cu privire la achitarea, în mod solidar, a plăților salariale neachitate, a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Agenția Proprietății Publice, împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 03 august 2022, Eduard Țap a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Stația de Stat pentru încercarea mașinilor” și ÎS „Direcția pentru exploatarea imobilului”, intervenient accesoriu Agenția Proprietății Publice cu privire la achitarea, în mod solidar, a plăților salariale neachitate, a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 29 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Eduard Țap. S-a încasat în mod solidar de la ÎS „Stația de Stat pentru încercarea mașinilor” și ÎS „Direcția pentru exploatarea imobilului” în beneficiul lui Eduard Țap suma de 26514,34 lei, cu titlu de plăți salariale neachitate, suma de 335596,79 lei, cu titlu de penalitate legală și suma de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, iar în total suma 382111,13 lei. S-a încasat în mod solidar din contul ÎS „Stația de Stat pentru încercarea mașinilor” și ÎS „Direcția pentru exploatarea imobilului” în beneficiul lui Eduard Țap suma de 1020 lei, cu titlu de cheltuieli de înștiințare. În rest, acțiunea a fost respinsă.

La 06 ianuarie 2023, Agenția Proprietății Publice a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 29 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău cererea de apel depusă de Agenția Proprietății Publice împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost restituită ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La 14 februarie 2023, ÎS „Direcția pentru exploatarea imobilului” a declarat recurs împotriva încheierii din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu remiterea cauzei în instanța de apel.

În motivarea cererii de recurs a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că este neîntemeiată și ilegală, și a menționat că nu a cunoscut de existența litigiului, nu a fost legal citată fiind privată în mod ilegal de dreptul la apărare în procesul civil și în mod ilegal au fost încasate solidar sume exagerate inclusiv penalități ce nu i se cuvin reclamantului și anume de la ÎS „Direcția pentru exploatarea imobilului” care nu are raporturi juridice cu reclamantul nu are obligațiuni legale de achitare a plăților salariale.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 03 februarie 2023 la adresa electronică a recurentului incer.test.cert@gmail.com (f.d. 180).

Astfel, recursul declarat la 14 februarie 2023 este în termen.

La 06 martie 2023 în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului declarat de ÎS „Direcția pentru exploatarea imobilului”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 216), însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Din norma dată de drept rezultă că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 29 noiembrie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admisă parțial acțiunea depusă de Eduard Țap. S-a încasat în mod solidar de la ÎS „Stația de Stat pentru încercarea mașinilor” și ÎS „Direcția pentru exploatarea imobilului” în beneficiul lui Eduard Țap suma de 26514,34 lei, cu titlu de plăți salariale neachitate, suma de 335596,79 lei, cu titlu de penalitate legală și suma de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, iar în total suma 382111,13 lei. S-a încasat în mod solidar din contul ÎS „Stația de Stat pentru încercarea mașinilor” și ÎS „Direcția pentru exploatarea imobilului” în beneficiul lui Eduard Țap suma de 1020 lei, cu titlu de cheltuieli de înștiințare. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 06 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice, Agenția Proprietății Publice a depus cerere de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea integrală a hotărârii din 29 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii, fără însă a solicita repunerea apelului în termen.

Ca urmare, prin încheierea din 31 ianuarie 2023, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Curtea de Apel Chișinău a restituit apelul declarat de Agenția Proprietății Publice împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu circumstanțele cauzei, motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Agenția Proprietății Publice, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul legal de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Cod de procedură civilă, iar apelantul nu a solicitat repunerea apelului în termen în conformitate cu art. 116 din Cod de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 29 noiembrie 2022, iar cererea de apel a fost depusă de

către Agenția Proprietății Publice abia la 06 ianuarie 2022, pe când termenul-limită de declarare a apelului a expirat la 29 decembrie 2022 inclusiv (joi).

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată că deși apelul a fost depus de Agenția Proprietății Publice peste termenul legal de atac, totuși apelantul nu a solicitat repunerea actului de procedură în termen, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din Cod de procedură civilă, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor concludente întru confirmarea imposibilității depunerii acestuia în interiorul termenului legal.

Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din Cod de procedură civilă, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

La acest capitol se rețin prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Mai mult ca atât, Agenția Proprietății Publice a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru se află spre examinare prezenta cauză civilă, depunând la data de 27 septembrie 2022 referință în prezenta cauză, totodată solicitând examinarea cauzei în lipsă (f.d. 34-37).

Prin urmare, Agenția Proprietății Publice, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul legal de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuia să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege, or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca apelantul să înainteze personal această solicitare.

Dat fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept legală și întemeiată încheierea din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La fel, nu pot fi reținute argumentele invocate de Întreprinderea de Stat „Direcția pentru Exploatarea Imobilului” cu referire la faptul că nu a cunoscut de existența litigiului, examinarea în lipsa acesteia, nefiind citată legal în ședința de judecată, or,

materialele cauzei demonstrează contrariul, și anume, avizele de recepție care confirmă citarea legală a recurentului (f.d 32, 38).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Direcția pentru Exploatarea Imobilului”.

Se menține încheierea din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Eduard Țap împotriva Întreprinderii de Stat „Stația de Stat pentru încercarea mașinilor” și Întreprinderii de Stat „Direcția pentru exploatarea imobilului”, intervenient accesoriu Agenția Proprietății Publice cu privire la achitarea, în mod solidar, a plăților salariale neachitate, a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galiana Stratulat

Mariana Pitic